

DX-STUNDEN

AROS DX CLUB VÄSTERÅS

Nr 47

1990-09-07

Sida 1

KALENDERN

- 14 Sept Sista anmälningsdag till SM
I DX-ing
- 16 Sept Klubbmöte hemma hos Rolf B
på Högloftsvägen 1, 021-355869.
- 25 Sept Stoppdatum för Stunden 48
- 5-7 Okt 1990 års Svenska Mästerskap
och Nordiska Mästerskap.
- 21 Okt Klubbmöte hemma hos ????
- 23 Okt Stoppdatum för Stunden 49
- 18 Nov ADXC's Årsmöte

KALLELSE

Söndagen den 16 sept kommer vi att
träffas för höstens första klubbmöte.
Rolf på Högloftsvägen 1 bjuder på
kaffe till alla uppdykande klubbmed-
lemmar. Ring gärna 021/355869 någon
dag innan du kommer.
På agendan är tävlingar, stundande
årsmöte och naturligtvis eftersnack
till DXP.

INNEHÅLL

- DX-PARLAMENTET i Västerås blev en
lyckad punkt i ADXC's historia. Om
Parlamentet: finns att läsa på sid 2
- Vem vann QSL-cupen ? och ven vann
jubileumstävlingen ? svaret finns
att läsa med början på sid 6
- Vad som hörts i Lars Hedbergs hör-
lurar har saxats ihop av BIH i höst-
säsongens första Tipsspalt 9
- TÄVLINGAR är det gått om. Vårt
klubbmästerskap har kommit en bit
på väg. Snart är det dax för SM å
NM och DX-allsvenskan börjar igen 12
- KLIPPT detta nummer har vi gjort
från VLT och övriga dagstidningar.
Lokalradion, R Nova och sändarut-
rustning handlar klippen om 16
- Elektricitet hade jag svårt att för-
stå innan jag läste artikeln på sid 18

R A D I O
NOVA
929

Sid 2

DX-STUNDEN är AROS DX CLUBS medlemstidning, som utkommer med ca 9 nr/år. Medlemsavgift i ADXC, 25 kronor för resten av 1990, kan inbetalas på klubbens postgiro 12 67 72-3.

STOPPDATUM: näst sista tisdagen i månaden, dock ej maj och juli då det ej utkommer någon DX-STUNDEN.

EFTERTRYCK: tillåtes om källan anges.

HUVUDREDAKTÖR: Rolf Berglund
Högloftsvägen 1, 1tr
724 80 VÄSTERÅS

SPALTRERDAKTÖRER

SMÅTT & GÄTT: Rolf Berglund, Högloftsv.1,1tr, 724 80 VÄSTERÅS
tel 021-355869 arb 021-322540
telefax 021-112490 R Berglund avd.BAP

EE-NEWS och KLIPPT: Mikael Sjöberg, Stureg.12A^{II}, 752 23 UPPSALA
tel 018-117302

NYBÖRJARSIDAN: Jacques de Laval, Trattbärgg. 4, 723 53 V-ÅS
tel 021-135716 arb 021-325319

LOGGAT: Bernt-Ivan Holmberg, Österbo, 730 75 MÖKLINTA
tel 0224-81111

QSL-CUPEN: Lennart Weirell, Ringduveg. 38, 724 70 VÄSTERÅS
tel 021-357343 arb 021-328165

UTILITY: Michael Persson, Lokförarg. 66, 722 33 VÄSTERÅS
tel 021-60857

"We did it" eller d-va-d-d

Rubriken är tagen ur VRKs QRZ efter SSAs årsmöte i Västerås som VRK arrangerade. Jag tycker att rubriken också passar att ha efter vårt arrangemang av DX-Parlamentet också. Här följer några kommentarer om DX-P: "Vädret, en ypperlig mötesplats, ett bra och väl avvägt arrangemang och framför allt ett par nya spännande stationsrepresentanter blir minnesbilden av Västerås"/PärM i EA/, "Jag tyckte träffen oss grånande emellan var trivsamt. Sköna, inte alltför stressiga arrangemang"/Sonja Persson HCJB/, "Tack! för ett fint parlament!"/B-O Ljungefjord Vatikanradion/, "Tack för ett jättetrevligt DX-Parlament, arr. var toppen och stämningen fin."/Claes-W. Englund/, "Tack för ett trevligt DX-P"/ACE/. Att döma av kommentarerna var alltså deltagarna mycket nöjda med arrangemanget. Själv tycker jag att det fungerade väldigt bra. Så TACK alla ni som hjälpte till att få det hela snurra.

LWV

DX - PARLAMENTET 1990

I VÄSTERAS

Ja då var det gjort. DX-P är genomförd till samligas belåtenhet, jo det förstås, riset har inte hunnit komma fram än men ingen verkar ha varit missbelåten.

PROLOGEN.

Två dagar innan DX-P hade vi en lyssnarträff. Vi träffades på onsdagen hemma hos LWV kl 16.00 för fika. Gemensam utfärd till Vångsta där antennnuppsättning utfördes innan DX-ing påbörjades vid 20-tiden. Vi hann få en rapport på överaskningen Congo innan kvällensgäst dök upp. Det var en amatör SMSEDX som var intresserad av våra förehavanden. Vid 22-tiden blev det ombytta roller, DX-camp-medlemmarna åkte hem till amatörerna. Det var imponerande att se dennes antenner för 160 m b. Vart man än gick så gick man på jordplanet till nåt antenn. Efter detta så stack vi till pizzerian och åt. Väl tillbaka i Vångsta loggades flera MV-stationer bl a britter, kanarieöarna och några sydamerikaner.

På torsdagen kom Pär Eriksson och Sven Lindbäck från Dlf på besök. Efter några enstaka loggningar togs antennerna ned för vi hade ju parlamentet att tänka på.

FREDAGEN

Receptionen öppnade kl 1200 och några deltagare hade hunnit med korsordsrundan innan R Västmanland gick ut och talade om att de skulle komma ut och besöka oss DHX-are på Lövudden. Vi fick dessutom än en gång finna oss i att bli "nedvärderade" till radioamatörer. Programledaren var dock snabbt framme och korrigerade sitt uttalande till DX-are. Intervjun som följde är rapportdetaljer för det specialQSL som LWV utfärdar till de som inkommer med en rapport.

Kl 16.30 var det lite oroligt på området då flera sprang och letade efter rävar. Det var Västerås Radioklubb som demonstrerade radiopejlorientering, ett mycket uppskattat inslag. När invigningen skulle ske, kl 1800, stod vi utanför och väntade på R Västmanlands chef Torbjörn Lindberg. Det visade sig att han redan fanns i lokalen, så han kunde förätta invigningen. I Efterföljande föredrag tog Torbjörn upp sina åsikter om Lokalradion som eget bolag. Han var som så många andra på lokalradion besviken på Rosengrens förslag att sammanföra LR med RR.

Roland Sigge höll sedan ett engagerande föredrag om sin resa (som han fått som pris av DLF) i Västtyskland. Nästa gång tror jag att även jag skall vara med i Dlf's poängplockartävling.

Under The-supen fick PärM och GET priser som "meste parlamentsdeltagare". Vinnaren i korsordsrundan NJ förärdades sitt pris. NJ missade bara en fråga. LSD, AM RS, och GET var närmast efter.

Ett till synes ringa inslag blev oerHÖRT populärt. Det var gruppen Interference (Jac, LWV och RB) som hade världspremiär. Efter "stående" ovationer fick vi erbjuda att sjunga i direktsändning i västtysk radio - redan samma kväll !!!!

Hearing med SDXF där funktionärer fick förklara och försvara prepositioner (främst om en tänkt datatbas för DXare) och ge sin syn på inkomna motioner (bl a Land och stationsräkning).

A så va de dax för Dlf's direktsändning från Lövudden. Interference fick framföra sin parlamentsvisa och Sven Lindbeck fortsatte med en del intervjuer. Även här

1000 ÄRIGA
AROS
VÄSTERAS 1990

DX - PARLAMENTET 1990

I VÄSTERAS

ges ett special QSL ut men via Dif.

Sonja Person berättade därefter om hur livet är på HCJB med bl a sabotaget på sändaranläggningen.

DX-KÖP

LÖRDAG

Arsmötesförhandlingarna var det första på dagordningen och de gick rekordsnabbt tills vi hamnade på funktionärsvalet. Valberedningen hade kört in i väggen när det gällde att lösa H-red + ordförandeposten. Efter en kort bordläggning blev det klart med en elegant lösning. HeP kvarstår som ordf. och PE går in i HeP's tänkta plats i H-redstrojkan. Alla pusselbitar hade fallit på plats och dessutom fick valberedningen förnyat förtroende (vilket förvånade den närvarande valberedningen).

Redan 10.30 alltså på rekordkorta 90 minuter var förhandlingarna avslutade. Rdedaktionsmöte följde innan lunchen serverades. Grillning av stationsrepresentanter följde. Det var

<i>Sven Lindbäck,</i>	<i>DLF</i>
<i>Sonja Persson,</i>	<i>HCJB</i>
<i>Claes Agren,</i>	<i>RBI</i>
<i>B-O Ljungefjord</i>	<i>R Vaticana</i>
<i>Arnis Leimanis</i>	<i>R Riga</i>

Tyvärr var R Moskvas representant kvar i Älvkarleby då bekräftelsen från oss tog så lång tid som två veckor så han hann bli inbokad på annat.

Bland frågorna till panelen var vad en sammanslagning av de två tyska staterna skulle innebära för RBI - DW - Dif. Förutom friställande av en hel del personal blir det med stor säkerhet så att:

DEUTSCHLANDFUNK blir ett rikstäckande program + grannländerna. Inga andra språk än tyska.

R BERLIN INT går upp i DW

DEUTSCHE WELLE blir en jätte på kortvåg nästan jämbördig BBC. Förmodligen kommer man dock att i framtiden använda mer mellanvåg och satelliter för att nå ut på bästa sätt.

Andra frågor till panelen var hur de såg på framtiden, ingen var optimistisk mer än RV som utökade sin sändningstid.

RADIOVATICANA

Varierande svar blev det på frågan hur man räknar lyssnare, vad de skriver om och lyssnarnas/brevskrivarnas åldrar.

Motionen på årets parlament var Volleyboll där Jac var enväldig domare. De fyra lagen spelade först semifinal. De tappra från Aros DXC (LJ, MKH, MSR och RB) förstärkta med RH förlorade efter en heroisk insats i två raka set mot syd. I den andra semifinalen vann Väst (-Finland) mot Öst. Finnländarna vann sedan även finalen mot Syd.

18.00 var det middag. Efter slottsteken med tillbehör hade MKH och MSR två tävlingar. Att kasta om bokstäver i namnen som gavs så de bildade länder, vanns av NJ + ACE + JTM. Den andra tävlingen som gick ut på att identifiera 14 språk vanns av Arto Mujonen följt av RB, LSD och GET.

Prisutdelning av förbundets förtjänstplaketter följde där THE fick guld, NJ silver och JOB fick brons. JOE var prisutdelare av vandringspriset för DX-allsvenskan som vanns av Malmö KVK. Resultatet av popstationsomröstningen redogjordes. Trevligt att representanter fanns på plats för de tre populäraste

DX - PARLAMENTET 1990

I VÄSTERAS

stationerna HCJB, Dif och R Riga.

När vi kom tillbaka till samlingslokalen kåserade Henrik Klemenz över hur LA-stationer lägger upp sina program med musik, timechecks och reklam. Körde en liten berättelse mellan varje bandinspelning.

Nästa punkt var Hubert. En svart komedi om en "DX-are" som på 70 talet "lyckas höra" mellanvågsstationen KUAM från Guam, och dessutom få QSL från stationen. Jac's film var en varning om vad som kan hända om man ej är nogå med ID.

Suomen DX-Liitto med Risto Vähäkainen i spetsen berättade om kommande EDXC-möte i Finland. De gjorde också reklam för litteratur och videos. En av filmerna, "DX-ing Below Cero", Dxpedition till Lappland, gick många gånger på videon i ett angränsande rum.

DX-auktionen som följde därefter gav drygt 4000 SEK. Under klubban gick T-shirts, radioapparater, planscher, vimplar, dataprogram m.m.

Likt föregående parlament avslutades lördagen med DX-vännernas årsmöte. Likt föregående år svingade CWE klubben och alla punkterna (lika föregående år) gick igenom. Vad som var nytt för i år var att mötet beslutade att ta kraftigare tag (jmftr med föregående år) för att driva in den höjda medlemsavgiften. Valberedningen lyckades även här att i sista stund få fram en ersättare för Bengt Dalhammar som flyttat till Bryssel. CWE blir nu ordf. och THE valdes in i CWE's ställe.

SÖNDAG

Regionverksamheten var ämnet i gruppsamtalen. JTM och LEH redogjorde sina intryck från sina resp möten i Skåne resp Norrköping.

Den nya styrelsen drog sig tillbaka för att hålla sitt första möte samtidigt som Michael Person visade hur man kan använda datorn i kombination med sin

radio.

Tyvärr var Er Parlaments-rapportör tvungen att avvika men jag kommer att satsa på att komma iväg till nästa års parlament som hålls i Halmstadstrakten - Nissaström.

Till sist vill Parlamentstrojkan med LWU i spetsen tacka alla som gjorde en insats för att DX-P skulle bli lyckat.

FÖRKORTN. NAMN

ACE	= Michael Andersson
AM	= Arto Mujonen
CWE	= Claës W Englund
GET	= Göran Eriksson
HeP	= Hermod Pedersen
Jac	= Jacques De Laval
JOB	= Jan Oscarsson
JOE	= John Ekwall
JTM	= Jan Thörnblom
LEH	= Leif Hansson
LJ	= Lars Johansson
LSD	= Lars Skoglund
LWV	= Lennart Weirell
MKH	= Markku Kivioja
MSR	= Michael Sjöberg
NJ	= Nils Jacobsson
PE	= Pär Eriksson
PÄRM	= Pär Mattison
RH	= Rolf Hansson
RS	= Roland Sigge
SM5EDX	= Jan Erik
THE	= Tor-Henrik Ekblom

QSL-CUPEN

Skriv
eller ringLennart Weirell
Ringduvegatan 38
724 70 Västerås
021 - 35 73 43

Hej!

Så var det då dags för att avsluta vårens omgång av QSL-Cupen och samtidigt se vem som vunnit Jubileumsdiplomet. Omgångens segrare blev BEFF och det blev DO som erhöll Jubileumsdiplomet. GRATIS båda två. I nästa nummer kör vi igång en ny QSL-Cup, så skicka era bidrag till mig innan nästa stoppdatum.

EUROPA

ALBANIEN

R Tirana-7310 k BIH

AZORERNA

R Clube do Angra-13584 k LWV MJT

GREKLAND

ERT Tessaloniki-11595 k LHU

IRLAND

Atlantic 252-254 k MSR

ISLAND

Rikisutvarpid-13855 k LHU

ITALIEN

Antenna 2000-1512 k d LWV

Voice of Urop-7537.5 k LWV

IRRS-9860 stc MJT MRS

RAI-11800 k LHU

POLEN

R Scandinavia-9675 k BEFF

PORTUGAL

RDP-11740 k d v LWV

SOVJETUNIONEN

R Vilnius-9765 k MSR

SPANIEN

Euskadi Irratia-819 b d DO

STORBRITANNIEN

BBC R Sussex-1368 stc BEFF

Manx R-1368 k MSR

GEM-AM-945 b d MJT

SVERIGE

R Jämtland-100400 k MSR

R Västmanland-100500 k RB
(special-QSL från DX-P)

SPECIAL-QSL

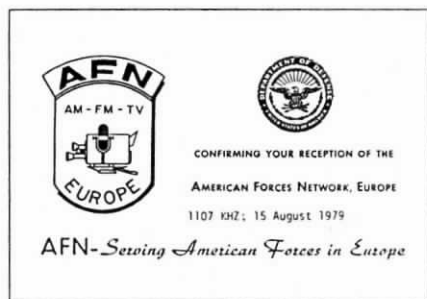

R100 VÄSTMANLAND

Södertälje NR-88400 k RB

Norrköpings NR-89000 k LWV

R Nova-92900 b d bro RB
 Nora NR-94700 k MSR
 R Ryd-95500 b d LWV
 R Nybro-98100 b BEFF
 Hyltebruks NR-99200 b DO
 Huddinge NR-102400 k RB
 Högländets NR-103900 b RB
VÄSTTYSKLAND
 Südwestfunk-1017 k MSR
 AFN-1143 k MSR

ÖSTTYSKLAND

Jugenradio DT64-657 k MSR
 Berliner Rf-1458 k MSR
 R DDR-1584/1602 k BEFF

AFRIKA

CHAD

RN Chad-4904.5 stc d BIH

EKVATORIALGUINEA

R Nacional en Malabo-6250 b BEFF

KENYA

VoKenya-4934 b MSR

ASIEN

CYPERN

Cyprus BC via BBC/EMRS-9535 kLWV

FILIPPINERNA

VOA-15185 k MSR

INDIEN

AIR-11715 k MSR

KINA

Shaanxi Astronomical Observato-
 ry, Xian-5000 stc BEFF
 (räknas inte med i Cupen, för
 det är en tidsignalstation)

R Beijing-9920 k MSR

LIBANON

King of Hope-6280 k MSR

PACIFIC

AUSTRALIEN

R Australia-7240 b BEFF

R Australia-13745 k b LWV

GUAM

KSDA-11980 k LHU

SAIPAN

KHBI-15055 k BEFF MSR

NORDAMERIKA

USA

KGEI-9615 k b LHU

WCSN-9840, -15300 k BEFF MSR

WWCR-15690 k BIH MJT

WSHB-17555 k BEFF

LV de la Fundación-21840 k BEFF
(Via WHRI)

CENTRALAMERIKA

COSTA RICA

Faro del Caribe-5055 k b d v DO

SYDAMERIKA

ARGENTINA

R Continental-9115 k b d BIH

BRASILIEN

R Cultura do Maringá-1390 b MJT

R Anhanguera-4905 b sti BEFF

R Exelsior-9585 k DO

COLOMBIA

Ondas del Orteguasa-4975 b d DO

PIRATER

R Arena-6205 k MJT
(Magnus fick flera icke ifyllda kort, så han undrar vem som bjuder mest?)

R Freedom Int'l-6205 k MSR

Live Wire R-6210 k MSR

R Pamela Int.-6224 b BEFF

R Galaxy-6225 b sti BEFF

R Chaos-6238 k b BEFF

R Mayday-6274 k b BEFF

R Stella Int'l-6320 b MSR

VotNetherlands-7490 k MSR

R EEC-11515 k MSR

SLUTSTÄLLNINGEN I CUPEN

1. Björn Fransson (BEFF) 120 p
2. Dan Olsson (DO) 81 p
3. Bernt-Ivan Holmberg (BIH) 69 p
4. Magnus Jespersen (MJT) 50 p
5. Mikael Sjöberg (MSR) 43 p
6. Lennart Weirell (LWV) 35 p
7. Markku Kivioja (MKH) 27 p
8. Lars Hedberg (LHU) 14 p
9. Rolf Berglund (RB) 10 p
10. Rolf Björklund (RBV) 9 p

JUBILEUMSDIPLOMET

MARATONTABELLEN

I augusti -85 startade QSL-Cupen (dvs redan DX-Stunden hade sett dagens ljus) och nu har 10 omgångar avverkats. Under denna tid har 14 medlemmar redovisat 1763 QSL på 87 sidor i 45 nr. 6 av sidorna har producerats av MJT och resten av undettecknad. Och nu följer maratontabellen. Kolumnerna står för: signatur, poäng för jubileumsdiplomet, totalt antal poäng i cupen, totalt rapporterade QSL samt antal omgångar man deltagit i QSL-Cupen:

DO	51	908	280	7
BIH	49	879	263	10
RB	34	730	217	9
MJT	31.5	641	192	10
LWV	31	477	176	10
MKH	23	265	139	4
MSR	22.5	437	239	10
LHU	12	392	86	4
BEFF	10	120	49	1
EWL	5	256	81	1
HMR	5	185	38	2
HAK	2	32	12	3
JEJ	1	11	2	1
RBV	0	27	11	2

/LWV 90-07-20/

LOGGAT

Hej och välkommen tillbaka till spalten efter sommarens uppehåll. Självt har jag varit helt inaktiv nu i sommar pga av flytt och mycket arbete. En som dock har lyssnat är LHU i uppsala vilket har resulterat i en fin logg

MELLANVÄG NA

600	1210	3/1-87	KSJB Jamestown ND	id o c/w	ACCS/LHU
620	1230	3/1-87	KGW Portland OR		ACCS/LHU
660	0651	5/1-87	WNBC New York NY	+ ytterligare 3 på QRGn	ACCS/LHU
680	0457	4/1-87	CFTB Toronto ON	T10	ACCS/LHU
710	0008	20/2-87	WOR New York NY	id o rek	LHU
730	0834	4/1-87	CKAC Montreal PQ		ACCS/LHU
870	0400	4/1-87	WWL New Orleans LA		ACCS/LHU
970	0506	5/1-87	CBE Fredericton NB	addr id o c/d	ACCS/LHU
1050	0052	20/2-87	WEN New York NY	id o insamling	LHU
1080	0908	4/1-87	KRLD Dallas TX	talknet (glad överraskning)	ACCS/LHU
1150	0802	5/1-87	CKOC Hamilton ON	id o rek	ACCS/LHU
1170	0150	4/1-87	WVVA Wheeling WV		ACCS/LHU
1250	1225	3/1-87	WEMP Milwaukee WI	med vädret, klockan. format OLD	ACCS/LHU
1330	0143	4/1-87	CFYK Rosetown SK		ACCS/LHU
1380	1032	30/12-86	KRFE Everett WA	bra id !! (BMENTERA KRST OR) felhöring.	ACCS/LHU
1410	0000	26/12-87	WFOF Hartford CT		LHU
1460	0803	1/1-87	CJMH Medicine Hat AB	CBC nx	ACCS/LHU
1480	1045	1/1-87	Troligast KPHX Phoenix AZ	med ss dock inget bokstavs id	
				Samma sak hördes i Finland. Samtidigt gick Tijuans på 1470.	ACCS/LHU
1510	0740	4/1-87	KDKO Littleton CO		ACCS/LHU
1600	1100	1/1-87	KGST Fresno CA	kom upp med ett ss id	ACCS/LHU

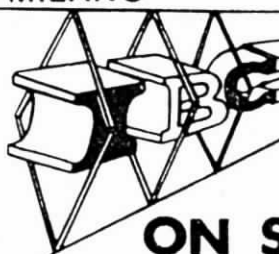
MELLANVÄG CA

670	0844	4/1-87	R Pebelde	ibland med NA-QRM	ACCS/LHU
680	0315	17/2-87	WAPA San Juan PP	med Uspa-id	LHU
740	0242	17/2-87	WIAO San Juan PR	bra caribien natt	LHU
760	0752	4,5/1-87	IXUD R Saloj	QRM WJR MI	ACCS/LHU
1470	0731	1/1-87	KEPN Tijuana Mex		ACCS/LHU
1610	0009	20/8-86	Atlantic Beacon		LHU

ITALIAN BROADCASTING CORPORATION
MILANO

Radio
TIME

FIRENZE

WITH YOU
ON SHORT WAVES

MELLANVÄG LA

1070	0141	18/2-87	HJKH RCN Bogota	
	2332	31/5-90	OID brasse på denna fq, vad kan detta vara?	
1010	2344	30/5-90	ZYH625 R Jornal "O'Povo" bra med flera id	
1120	0123	17/2-87	YVMF R Superondas "Energia musica para pais Venezuela"	
1200	0046	31/5-90	ZYH585 Ceara R Cl bra med flera id lång jagad	
1310	0202	2/1-85	YVZT R Anzuategui	
1220	0154	21/6-90	ZYJ458 R Globo	
1280	0101	19/2-87	YVOF R Trujillo snx tidsang o id	
1370	0136	17/2-87	HJKX R Mundial id-jingel	
1390	0047	31/5-90	CP3 R Nal de Bolivia	
1400	0131	17,20/2-87	HJAS R Universal som så ofta förr	

KORTVÄG LA-CA

2409,9	0039	21/6-90	R Transamazonica har tydligen inte flyttat än	
2420	0055	20/6-90	R Sao Carlos	
2490	0055	20/6-90	R Cito de Diciembre	
3200,4	0130	21/6-90	R 9 de Abril	Q1-2
3230,2	0045	21/6-90	R El Sol de los Andes hörs ofta o bra	
3245	0015	20/6-90	R Dif Varginha	
3279,7	0050	21/6-90	LV del Napo "R Difusora Cultural LV del Napo"	Q3
3300	0054	21/6-90	R Cultural	
3310,3	0055	21/6-90	R San Miguel	
3360	?	? -87	R Federacion loggen inte medtagen	Q3
3472,1	0055	ofta-90	R Padilla driver i fq	
4472,3	0216	21/6-90	R Movima	
4500,0	0217	20/6-90	R Perla de Acre även den 21,22/6	
4549,0	0310	20/6-90	R Santa Ana	
4719,8	0149	21/6-90	OID med mx svag R Abaroa?	
4746,7	0150	22/6-90	R Huanta 2000	
4747,5	0135	21/6-90	LV del Tropic gick lite svagare än R Huanta 2000	
4773,8	0300	21/6-90	R Tarma med fint id och QSL har redan kommit	
4790	0220	21/6-90	R Atlantida snx o id	
4808,8	0048	22/6-90	R Dif Libertad idade	
4818	0208	22/6-90	R Dif Londrina	
4829,8	0332	22/6-90	R Atehuaipe idade	
4834,5	0205	21/6-90	LV de la Selva ofta och stark	
4839,0	natt	ofta	R Tachira som ibland har sällskap av R Grigota före	Q1
4839,0	0345	31/5-90	R Origota tillsammans med Tachira	
4831,9	0320	21/6-90	R Belo	
4835	0222	21/6-90	R Tezulutlan hörs ibland detta datum gick den starkt	
4840,0	0102	22/6-90	R Andahuaylas med ett id	
4840,4	0247	22/6-90	R Valera	
4844,3	0217	21/6-90	R K'ekchi var svårt trängd av 4845	
4835	0112	22/6-90	R Centenario "La Nueva" ofta	
4834,3	0010	31/5-90	OID trol Bolivianen R 24 de marzo	
4833,0	0021	20/6-90	LV de Cinaruco med id	
4839,9	0031	21/6-90	R Rio Amazonas	
4835,4	0310	20/6-90	La Cruz del Sur	
4831,5	0001	21/6-90	R San Ignacio gick hyfsat ibland	
4831,3	0101	22/6-90	R Religio Federal	
4831,3	0247	22/6-90	R Anhanguera kenon med id	
4831,3	0031	20/6-90	R Guizo	
4831,3	0139	22/6-90	R Capizaba kenon tidvis	
4831,3	0031	20/6-90	R Villavieja med svagare styrka och bra id	
4831,3	0031	20/6-90	R San Pedro Velling	
4831,3	0031	22/6-90	R Santa de Dios	
4831,3	0031	20/6-90	R Federacion	
4831,3	0031	20/6-90	R Cruz XXIII	
4831,3	0031	20/6-90	R Pombo	

Canada						
Costa Rica						
Dominik. Rep.						
Ecuador						
Fillipin-erna						
Gabon						

RAPPORTERING TILL KLUBBMÄSTERSKAPET

LAND	STATION	DATUM	ORG	SVARSDAG	QSL - typ
Algeriet					
Angola					
Anguilla					
Argen- tina					
Austra- lien					
Bolivia					

LAND	STATION	DATUM	QRG	SVARSDAG	QSL - typ
Grekland					
Guam					
Indone- sien					
Island					
Italien					
Japan					
Kenya					

4990,3	0110	22/6-90	R Animas ofta med svag detta datum lite starkare	LHU
4990,9	0302	22/6-90	R Ancash stark med id	LHU
4995,8	0125	22/6-90	R Andina hade lite problem med tidstationerna	LHU
5014,6	0225	22/6-90	OID brasse går nästan varje natt	LHU
5030,0	0110	20/6-90	R Catolica Nal	LHU
5030,6	0110	20/6-90	R Los Andes	LHU
5040,0	0130	21/6-90	LV del Upano gick kanon	LHU
5041	2230	20/6-90	ER de Benguela	LHU
5055,0	0301	21/6-90	Faro del Caribe med ee oxo oid på 5055,8	LHU
	0235	20/6-90	R Dif Caceres	LHU
5075	2354	31/5-90	Caracol Sutatenza	LHU
5097,3	0315	22/6-90	R Eco går ofta med svagt	LHU
5954,1	2359	20/6-90	R Pio Doce var fri från RFE i en minut	LHU
5981,6	0122	21/6-90	Borde vara Union R hördes flera gånger men svagt Q1	LHU
5995,1	0323	22/6-90	OID som kan ha varit R Melodia kanske	LHU
6055,3	0120	21/6-90	OID trol R Continental	LHU
6115,8	0047	22/6-90	LV del Llano gick starkt med fina id, även 20/6	LHU
6135	2300	20/6-90	R Santa Cruz har problem med brassen ibland	LHU
6690,9	0050	22/6-90	R Cutervo med id mellan mx även 21/6	LHU
6724,3	0050	22/6-90	R Satelite gick starkt med många id även 21/6	LHU
9778	2249	12/4-87	R Santiago id o bra mx logg inte tipsad förr, hört ett flertal gånger	LHU
15139,4	2309	ib1	R Nal de Chile med plamen pga ton Q4-5	LHU
17915	2310	20/6-90	R Cultural EF	LHU

Som ni ser så finns det en del gamla loggar med som resultat av LHUs veckolånga bandgnuggande och genomlyssnande av gamla band, häpnadsväckande så mycket man kan hitta i en bandhög.

Tja det var väl allt för denna gång, och tills nästa nummer hoppas jag på fler signaturer

*****73 de BIH*****

DX:are höll parlament

Aros DX Club, Västerås anordnade i helgen ett så kallat DX-parlament på Lövudden. Medlemmarna i DX-förbunden har som hobby att lyssna på radiostationer från hela världen.

Ett 40-tal medlemmar deltog liksom representanter för utländska radiostationer. Däribland HCJB (Andernas röst) i Ecuador.

Roland Sigge, Lindsberg, berättade om en resa till Västtyskland som han vunnit i en tysk radiotävling.

Henrik Klemetz, Umeå berättade om radions roll för den sydamerikanska befolkningen. Han har rest och levt i Sydamerika och är ett av de stora namnen inom DX-hobbyn. Han har också skrivit boken "Latin America by radio".

På söndagen berättade Michael Persson, Västerås hur man kan kombinera radio och datorer. Bland annat visade han hur man med hjälp av en persondator kan fånga upp teleprintersändningar från nyhetsbyråerna.

Årsmötet på lördagen beslöt bland annat att utreda möjligheterna att upprätta en databas för medlemmarna.

VLT 900621

Fem 500 kW-kortvågssändare till Turkiet

PTT Genel Müdürlüğü i turkiska Ankara har av ABB beställt fem PSM-modulerade 500 kW-kortvågssändare, 44 gardinantenner och 3 grupper kvadrantenner samt en vridbar antenn. Utrustningen ska användas i den nya radiostationen Emirler och uppdraget är värt ca 25 miljoner USD.

Kortvågsstationen Emirler kommer att ligga 63 km söder om Ankara och för som sin uppgift att sprida "Voice of Turkey (VOT)" över hela världen.

SM/NM-arrangör 1990
STORA TUNA DX-KLUBB

Box 5018
S-781 05 Borlänge

MÄSTERSKAPET

KLUBBMÄSTERSKAPET 90

1990 ARS KLUBBMÄSTERSKAP har kommit halvvägs. Tyvärr blev det bara tre deltagare till premiärets mästerskap. Kommentarer önskas inför kommande års klubbmästerskap om hur man kan göra om tävlingen och få den mer attraktiv. I årets omgång har dock LHU ryckt till sig en liten ledning och får väl räknas som favorit.

STALLNINGEN 1990.08.24

Namn	KV	TB	MV	Poäng
1. Lars Hedberg	5	0	0	54
2. Rolf Berglund	3	0	0	33
3. Lennart Weirell	1	0	1	24

KV = antal stationer som ej inräknas under TB eller MV.
TB = antal stationer på 2,2 - 5,1 MHz.
MV = antal stationer på 520 - 1620 kHz

Som synes har ledaren fått QSL från 5 länder av 27 så finns det någon som vill ta upp kampen med LHU så har tävlingsledningen beslutat om att utöka anmälningsstiden till den 21 oktober. Anmälningsformulär finns som mittbilaga och tävlingsreglerna följer.

Så här går klubbmästerskapet till:

Tävlingen är öppen för samtliga radiointresserade. Ett antal radioländer skall avlyssnas under 89-12-21 90-10-19 och rapport skall avsändas till stnn. De QSL som erhålles från stationerna redovisas fortlöpande till Tävlingsledningen enl följande.

Redovisningstillfälle 2, 17/8 1990.
Antalet hörda i tävlingen ingående länder, vilka stationer som du hört samt vilka stationer och länder som du fått verifierat

Redovisningstillfälle 3, 19/10 1990.
Antalet hörda i tävlingen ingående länder, vilka stationer som du hört samt vilka stationer och länder som du fått verifierat.

Slutredovisning, 7/12 1990: Vilka av de i tävlingen ingående länder som verifierats skall redovisas senast 7 dec 1990.

POÄNGBERÄKNING.

För att få poäng för ett land måste QSL uppvisas för tävl ledaren. Poängen erhålles efter hur många av deltagarna som fått landet verifierat.

Poäng erhålles genom följande formel: (Antalet deltagare + 10) - Antal deltagare med QSL.

T ex. 15 deltagare ställer upp och av dessa får 14 st svar från Ecuador. Då blir summan 15 + 10 - 14 = 11 poäng. M a o 10p är lägsta poäng.

Bonus poäng erhålles om stationen är QSL-ad på tropikband 2,2 - 5,1 MHz. Övanstående poängsumma multipliceras med 1,1.

Är stationen QSL-ad på MV multipliceras summan med 1,2

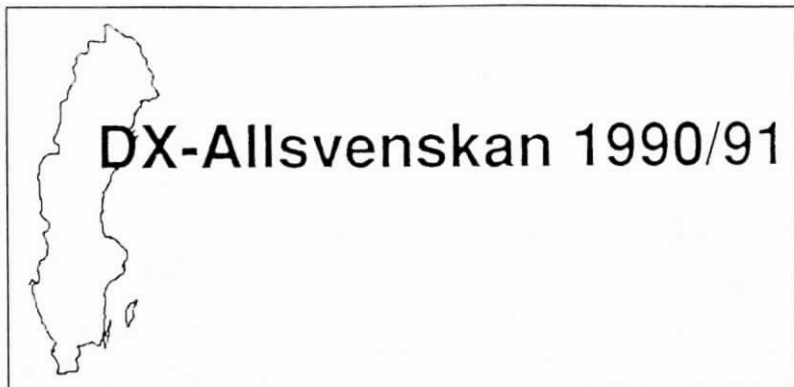
Följande stationer är ej med i tävlingen: BBC, Deutsche Welle, R Free Europe/R Liberty, R Canada Int, R Nederland, VoA

Tävlingsavgiften är 20 kr som insättes på pg 12 67 72-3 Märk talongen med ADXC-mästerskapet.

Priser utdelas till de bäst placerade i förhållande till deltagarantalet.

Följande länder ingår i tävlingen:

Algeriet,	Guam,
Angola,	Indonesien,
Anguilla,	Island,
Argentina	Italien,
Australien,	Japan,
Bolivia,	Kenya,
Brasilien	Malta,
Canada,	Namibia,
Costa Rica,	SriLanka,
Dominikanska Rep,	SydKorea,
Ecuador,	Tunisien,
Filippinerna,	U S A,
Gabon (ej NHK),	Österrike,
Grekland,	

Nu stundar en ny säsong för DX-Allsvenskan och ADXC ställer upp med samma lag som förra säsongen d.v.s.:

ADXC I

Markku Kivioja
Mikael Sjöberg
Bernt-Ivan Holmberg

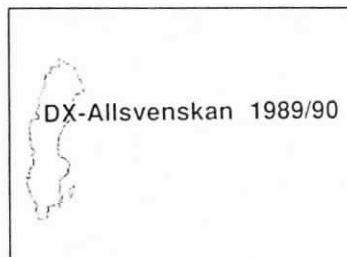
ADXC II

Magnus Jespersion
Rolf Berglund
Lennart Weirell

Målsättningen för "de gamle" i ADXC II är att placera sig bättre än ungdomarna i ADXC I och helst att komma på "pris-pallen" d.v.s. bland de tre bästa. ADXC hade ett lag med 88/89 och blev 4:a och förra säsongen blev ADXC I 4:a, så nu vore det roligt om ADXC kunde få en bättre placering denna säsong.

Slutresultatet av DX-A 89/90 presenteras nedan:

1. Malmö Kortvågsklubb I
2. Murgrönans DX-Klubb
3. Halmstads Kortvågsklubb II
4. Aros DX Club II
5. Kristna DX-Ringen
6. Tibro DX-Klubb
7. KMB
8. Halmstads Kortvågsklubb I
9. Aros DX-Club I
10. Malmö Kortvågsklubb II

I "skytteligan" placerade sig MJT bäst av ADXC-arna på en 9:e plats.

Så nu är det hög tid för lagmedlemmarna att sätta igång och jaga nya länder och stationer för att plocka poäng till DX-Allsvenskan 90/91. Första etappen omfattar perioden 90-05-01 till 90-09-30, och jag återkommer med rapportering om hur ADXCs båda lag hävdar sig i konkurrensen med de övriga lagen som ställer upp.

/LWV 90-08-29/

Vi inom Stora Tuna DX-klubb vill hälsa alla Nordiska DX-are välkomna till en spännande och förhoppningsvis givande helg den 5-7 Oktober då Nordiska och Svenska Mästerskapet avgörs.

För oss STDXK-are är det här första gången vi står som arrangör och det passar onekligen utmärkt då vi står på randen av 20 års jubileum som inträffar 1991, men det dröjer som sagt till 93 innan arrangemanget hamnar inom Sveriges gränser igen.

Om erfarenhet av tävlingsarrangemang är lika med noll så har vi däremot en stor erfarenhet när det gäller tävlingsdeltagande och att vi sen rönt en hel del framgångar genom åren gör kanske inte saken sämre. Vi får nu också chansen att betala igen lite för alla de fina tävlingarna vi deltagit i. Vår tävlingskommitte består av 11 hårt arbetande personer som sedan december träffas 2 ggr/månad och hittills har den organisation vi byggt upp fungerat mycket bra.

Vi som gör det är...

Ordförande	Peder Johansson	
Sekreterare	Tomas Johansson	
Kassör	Stefan Gustavsson	
STATIONER MONITORER	Ansv. Fredrik Douren	<u>Övriga</u> Lars Simm, Börge Eriksson, Birger Norgren, Bengt Eriksson
ORGANIS- ATION	Ansv. Roger Lowen	<u>Övriga</u> Tomas Johansson, Stefan Gustavsson, Peder Johansson
MARKN.FÖR, PRISER	Ansv. Henrik Larsson	<u>Övriga</u> Lennart Hahne, Organisationsgruppen

Att arrangera SM/NM är inte bara att plocka ihop ett antal trevliga stationer. Det gäller ju även att få ett så rättvist mottagningsförhållande som möjligt över hela Norden och här har stationsgruppen lagt ner och lägger ner rejält med tid för att kolla upp så ingen blir extremt gynnad. När det gäller svensk-sändare kommer, som det ser ut i dagsläget ingen att medverka.

Monitorer är i dag ett måste och vi har hittills värvat 7 st pålitliga gubbar. Flera är på gång och vi räknar med att ha 9 st till vår hjälp när tävlingen drar igång. Några av monitorerna har tom skaffat sig personliga ersättare i händelse av sjukdom eller dylikt. Ett fint initiativ tycker vi och det visar kanske lite av den ära och ansvarskännade de känner att få vara monitor under ett nordiskt mästerskap.

Sponsorer är en tung & jobbig bit. Till en början gick det väldigt trögt, men på senaste tiden har det lossnat & vi har nu klart med SONY som huvudsponsor för tävlingen. Dessutom har vi ytterligare ett 10-tal klara. Dessa och alla andra som är på gång kommer närmare att presenteras i tävlingshandlingarna och resultatlistan. Från klubbens sida vill vi framföra ett stort tack för den givmildhet och samarbetsvilja våra sponsorer visat och än finns det gott om plats kvar för alla ni andra som tvekar att hoppa på tåget..

Den 4:e viktiga biten är marknadsföringen. Vår målsättning är att ingen aktiv DX-are ska vara ovetande om när SM/NM går av stapeln.

VILKA FÅR VARA MED ?

Tja, alla som vill kasta ut 50 kr på att :

- Förstöra familjelivet 5-7 oktober
- Riskera runda ringar runt både ögon & öron
- Riskera att bli förväxlad med älg vid antennuppsättning i jakttider
- Mangla band & slita dig fördärvad för att sen upptäcka att den som vann hörde 5 stationer mer.

GIBRALTAR BROADCASTING CORPORATION

* VILKA STATIONER BLIR MED ?

Ja, se det får bli en överraskning. I ärlighetens namn så vet det inte själva till 100 % i skrivande stund. Klart är i alla fall att Brunei & Gibraltar BC tyvärr inte kunde köra via KV. Men förhandlingar pågår med ett antal andra utropstecken. Så vi håller väl tummarna....

* VILKA LYSSNARPASS BLIR DET ?

Preliminärt är vi inne på följande ungefärliga pass i UTC

fredag 18.30-00.00

lör/sö 14.30-04.00

Lördagkväll kommer en paus på ca 3 h att läggas in. Vidare kommer det bli ett antal fika, kissa, spy pauser inlagda i lyssnarpassen.

* HUR ANMÄLER JAG MIG ?

Lämpligt är väl på närmaste polisstation. Skulle du däremot vara intresserad av NM/SM så är det betydligt allvarligare. Då föreslår vi en omedelbar inbetalning till vårt konto.

Kom ihåg skriv ditt namn & klubben du tävlar för.

SISTA ANMÄLNINGSDAG
14 SEPTEMBER

Anmälan efter den tiden sker på egen risk

Meddelande till betalningsmottagaren

POSTGIROT SVERIGE

Anmälningsavgift
NM/SM - 1990

Klubb : DX-Klubben
Vaxproppen (DXKV)

INBETALNING / GIRERING A

Till postgirokonto/personkonto nr
47 75 36-7

Betalningsmottagare (endast namn)
STORHUNA DX-KLUBB
(STDXK)

Avsändare (namn och postadress)
INGE HÖRBART
Solstormsvägen 99

99299 Norrskensby
Egen adress vid girering

Svenska : 50 00

2 • Konto • Avg • Bel •
Kassastämpel

DETTA FÄLT FÅR ANTECKNINGAR INTE GÖRAS - RESERVERAT FÖR POSTGIROT

#00#

RADIO TELEVISYEN BRUNEI

FÖR MER INFO

KONTAKTA

STORA TUNA DX-KLUBB

Box 5018

781 05 BÖRLÄNGE

E LITA KULA MÅ BARÄ
DALARNA PÅ

'Besluten hamnar för långt från lyssnarna'

Lokalradiochef räds centralstyrt bolag

Förändringens vindar blåser inom Sveriges radio. Omfattande rationaliseringsförslag diskuteras, med syfte att göra verksamheten mer effektiv.

Men inom lokalradion är oron stor inför framtiden.

— Förslagen innebär att vi går 20 år tillbaka i tiden, säger Torbjörn Lindberg som är stationschef på Radio Västmanland.

Ett av förslagen i en alldeles ny utredning är att slå ihop riksradiation och lokalradion till ett bolag med 28 kanaler — P1, P2 och P3 samt 25 lokala kanaler. Lokala kanaler blir då de nuvarande lokalradiokanalerna, ihopsagna med riksradios lokalredaktioner på de orter där det finns båda delarna, exempelvis Örebro, Malmö och Göteborg.

Men inom lokalradion anser man att det här är en skrämmande framtid.

— Som ansvarig utgivare för min station, har jag all frihet i världen att göra den radio som lyssnarna här i Västmanland vill ha, säger Torbjörn Lindberg.

— Men om besluten som gäller programinnehåll plötsligt ska centraliseras till Stockholm, förlorar vi kontrollen över vår lokala kanal.

ETTENDA AVTAL

Idag har vart och ett av Sveriges radios dotterbolag sitt eget avtal med staten, avtal som

Det är obehagliga hotbilder som målas upp för lokalradios framtid, tycker Torbjörn Lindberg, stationschef på Radio Västmanland.

Foto: TONY PERSSON

reglerar verksamhet och inriktning. Sälunda har riksradiation sitt avtal, TV har sitt, lokalradion har sitt och så vidare.

I utredningen föreslås att hela koncernen istället ska ha ett enda avtal, vilket innebär att moderbolaget Sveriges radio får ansvar både för ekonomin och innehålllet när det gäller alla dotterbolagen. Meningen är att skapa ett mer rationellt företag, där de olika delarna kompletterar varandra istället för att konkurrera och där moderbolagets ledande ställning stärks. Allt enligt den information som i dagarna gått ut till de olika lokalradiocheferna.

Det finns idag 25 lokalradiokanaler i Sverige som sänder i egen kanal. Övergången till egna kanaler har inte varit lätt, främst beroende på att sändningstiderna ökat dramatiskt medan resurserna stannat kvar på samma nivå. Men idag fungerar alla kanalerna, något som också nämns i utredningen.

— De skriver att man bör ta vara på erfarenheterna ifrån lokalradios arbete i den nya organisationen, berättar Torbjörn Lindberg.

— Men det låter lite underligt när utredarna först säger att lokalradion idag är mycket rationell och i nästa andetag säger att den ska skrotas.

Lindberg tycker att det är konstigt att utredningen inte lägger minsta vikt vid vad de olika bolagen gör för sin publik idag.

'TRÖGT SYSTEM'

— Visst kan man väl tänka sig att gå samman om vissa saker och hjälpa varandra, till exempel när det gäller stora sporthändelser ute i landet.

— Men att centralisera 25 fungerande kanaler och ta ifrån dem hela ansvaret för innehålllet verkar bara som en återgång till ett trögt och oflexibelt system.

Det Torbjörn Lindberg tycker är mest anmärkningsvärt med utredningen är att den inte med ett enda ord spekulerar i vad publiken kan tänkas vilja ha.

— Vi som arbetar med lokalradion har alltid trott att det är våra lyssnare vi är till för, menar han.

Men förslagen är ännu så länge inte mer än just förslag. Utredningen om åtta punkter, som är gjord på uppdrag av Sveriges radios styrelse, måste först godkännas av Sveriges radio och senare också av regering och riksdag för att kunna bli verklighet.

— Man kan bara hoppas att tillräckligt många riksdagsledamöter inser att det här inte är någon utveckling utan tvärtom en tillbakagång, avslutar Torbjörn Lindberg.

ANNA KVICK
Tel: 19 90 00

Hyllning för reklam

Radio Nova uppskattades och granskades

● Blommor, tårta, champagne och lyckönskningar strömmade in till lagbrytaren Radio Nova i Vagnhärad på onsdagen. Redan klockan sex på morgonen sände de sina första reklamminuter, vilka innehöll lockelser från bland annat en brädgård, ett glas-mästeri och livsmedelsbutiker.

Efterlys jurist

Närradiönämnden bevakade sändningarna genom sin jurist Conny Wallin som var utsänd till Södermanland för att lyssna. Han blev också efterlyst i Radio Nova. Det var dock inte de som ville tala med honom utan lokalradion, Radio Södermanland, som var intresserad av en intervju.

Intresset kring uppstickaren Nova var stort. Claes Nydahl var upptagen av TV-

inspelningar och intervjuer och sade nöjt att han trodde att deras aktion äntligen brutit igenom förbudsvallen.

Europadomstol

Radio Nova genomför sin reklamprotest och bryter medvetet mot lagen för att få den prövad. Närradiostationen överväger också att gå till Europadomstolen. Claes Nydahl skriver i ett brev till regeringen att kärnfrågan är om närradiolagens förbud mot reklam strider mot yttrandefriheten i grundlagen och radiolagen.

– Om man i Sverige år 1990, då glasnost och perestrojka blåser över hela Europa, tvingas gå till Europadomstolen för att hävda den självklara yttrandefriheten i etern är det ett pinsamt nederlag för demokratin och rättssäker-

heten i Sverige, skriver han i brevet. Claes Nydahl, VD för lokalradion, anser att Claes Nydahl använder sig av fel metoder för att få reklam i radio.

– Det är inte via piratverksamhet vi skall diskutera införande av reklam i radio i Sverige. I motsats till många andra länder har vi i Sverige varit försökade från piratverksamhet, säger han i ett uttalande, där han också tillägger att han kan tänka sig att lokalradion reklamfinansieras.

– Surt sa räven... kommenterar Claes Nydahl. Lokalradiochefen har inte stått att detta inte är en piratsändning utan att vi medvetet bryter mot lagen.

BEATA ARNBORG

Svenska Dagbladet 90-06-21

Mer kortvåg

■ De svenska utlandsändningarna på kortvåg som inleddes 1939 ska få förstärkning. Regeringen ha avsatt 46 miljoner för tre nya kortvågssändare, två i Hörby som redan nu är centrum för Sveriges utlandsändningar, och en i Karlsborg.

Expressen 90-06-20

Klipper tysta ljud

En forskare på Philips har funnit en ny metod för att komprimera bandbredden hos radiosändningar. Den baseras på att starka signaler maskerar svagare på närliggande frekvenser. Klippas dessa svaga signaler bort kan bandbredden minskas.

Det är forskaren Raymond Veldhuis vid Philips Research Labs i Eindhoven som formulerat grunderna för metoden. På förslag av Philips, IRT (ett tyskt rundradioinstitut) och CCETT (franska post- och telegrafverket) togs den nyligen med i Eurekaprojektet 147, "Digital Audio Broadcasting". Det är ett projekt som syftar till en framtida standard

för att sända digitalt ljud. Själva metoden bygger på det faktum att starka ljudsignaler maskerar svagare signaler på närliggande frekvenser. Ligger dessa svaga signaler under en viss tröskelnivå uppfattas de inte av den mänskliga hörseln.

Musiksignalen delas därför upp i ett antal smala frekvensband. Maskeringsfenomenet gör att man vid digitalisering kan reducera det antal binära tal som krävs för att representera den analoga ursprungssignalen.

Vid radiosändningar är det möjligt att reducera bandbredden med en faktor 6 till 8. Därmed går det att sända digitalt ljud över vanliga FM-sändare. SVANTE NYGREN

18 Han har ett toppjobb

Skrapan i Västerås med sina 81 meter är en lilleputt jämfört med Lillhärads-mastens 326. Man kan ställa fyra skrapor ovanpå varandra och ändå ha två meter kvar till toppen på masten.

Sju man från televerket radios runderadiosektion arbetar på stationen vid mastens fot.

Från toppen kan man vid bra sikt se Nackamasten i Stockholm, över tio mil bort.

– De flesta fåglar har man under sig när man arbetar vid toppen, säger radioteknikern P G Olsson. Det är lätt att man får mastfrossa första gången man är uppe. Första gången jag var uppe höll jag i mig så jag blev alldeles blå.

Den röd-vitfärgade toppdelen är antenn för TV 2, Kanal 1-antennen sitter strax under. Sammanlagt finns det 64 olika antensystem på masten.

Själva masten kostar 25 miljoner kronor om man räknar bort den kommunikationsutrustning som är fästad på den.

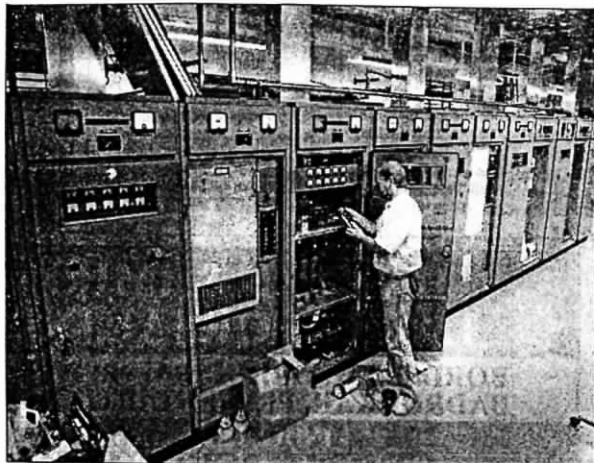
MEDVETSLÖS

De sju anställda som arbetar vid Lillhäradsmasten träffas oftast bara en stund på morgonen. Sedan åker de ut och arbetar vid de 30-tal mindre radiomaster i 120-metersklassen som finns runt om i länet.

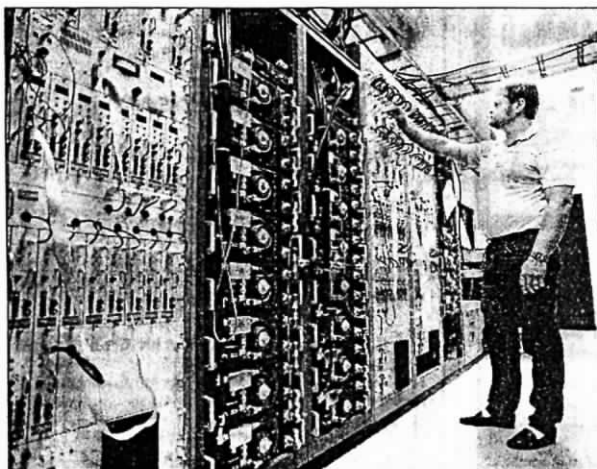
Olyckor händer sällan. Håkan Vilmark har dock råkat ut för en. Han stod på 297 meters höjd och arbetade med ett rör som rade fastnat. När han ryckte oss det råkade han slå till sig själv. Halvt medvetslös blev han ängående i säkerhetslinan.

– Det var inte skönt. Masten är väldigt hård när man slår emot den, berättar Håkan Vilmark.

Innan tillstånd ges för att gå upp i masten måste teknikerna genomgå flera läkarundersökningar.

Arne Nilsson kontrollerar P 2-sändaren från 50-talet.

Teknikern P G Olsson ser över en NMT-station.

De anställda arbetar med all slags radiokommunikation. De ansvarar för kvaliteten på etertrafiken med de tre radiokanalerna, lokalradion, Kanal 1, TV 2, mobiltelefoner, markteleutrustningen på Västerås och Köpings flygplatser, polisradio samt personsökare.

– Det är ett intressant och omväxlande arbete. Man kan aldrig förutsäga hur dagen ska sluta, säger gruppchefen Arne Nilsson.

Det här är Lillhärads roll i en vanlig TV-sändning: Signalerna går ut från Kaknästornet i Stockholm, sänds via en radiolänk-mast i Bålsta ut till Lillhärads-masten, går ner till stationen där den förstärks från tre watt till 40 000 och sänds ut till TV-mottagarna.

Signalerna går också i den motsatta riktningen, till exempel då VIK spelar ishockey i Rocklundahallen. Då kör televerket dit ett så kallat OB-fordon (Outside Broadcasting), som sänder programmet till Västerås-TV-tittare.

OLA KALLEMUR
Tel: 19 90 00

Elektricitet, grunden för vår hobby

Fritt översatt från YL Harmonic av SM5EUU.

Den mesta elektriciteten tillverkas i stora kraftstationer där den matas in i kablar, som är lindade runt stora trummor instoppade i burkar, där nån speciell omformning äger rum så att ny elektricitet kan pumpas genom långa ihåliga rör till en annan burk, nära ditt hus, som gör en annan omformning för att skicka elektricitet genom kablar in i ditt hus. En del elektricitet, emellertid, behöver inte gå i kablar. Den som används till blixtrar, till exempel, och i portabla radioapparater. Den sortens elektricitet alstras inte i stora kraftstationer och pumpas runt landet, utan finns fritt i luften.

Elektricitet låter. Ljudet kan avstämmas på olika nivåer för att användas till dörrklockor, telefoner, datorer och elektriska orglar. Elektricitet måste jordas. Det betyder att den måste anslutas till jord innan den kan fungera, utom när det gäller flygplan och missiler, som har särskilda arrangemang.

Elektricitet består av två ingredienser negativ och positiv. Varje ingrediens färdas i en kabel klädd med antingen svart eller vit plast. När två kablar möts vid en sockel och går ut i någon apparat, blandas ingredienserna för att forma en fungerande vätska eller elektricitets-essens. Elektricitet kan lagras i batterier eller kondensatorer. I stora batterier eller kondensatorer skyfflas elektriciteten bara in, medan den i små batterier packas noggrant.

Elektricitet läcker inte ut ur ett tomt urtag. Den finns bara där och väntar på att någonting ska stoppas in i urtaget och blanda de positiva och negativa ingredienserna på rätt sätt. Detta upptäcker du om du råkar stoppa fingret i ett tomt urtag som är påslaget. Demonstrationen är mycket "upplysande".

Genomsnittsmänniskan är nöjd med att ta allt detta för givet. Hon trycker på knappen och ljuset tänds – och det är allt de vet om detta komplicerade tekniska mirakel, som de just utfört. Detta har aldrig varit nog för mig. Jag måste veta hur saker fungerar; och om jag inte kan få reda på det från någon teknisk handbok, kombinerar jag sådan information som jag redan har med enkel logik!

Titta på den

Sålunda är det lätt att sluta sig till, att ljusknappen kontrollerar en liten klämma eller manick som griper tag om kabeln mycket hårt så att elektriciteten inte kan komma igenom. När ljusknappen är påslagen, slackar manicken och ingredienserna till elektriciteten kan fritt strömma till själva glödlampen där en bit kabel, kallad tråd, finns inuti lampan. Här kan vi för första gången se elektriciteten som en flimrande gnista över den tunna tråden. Vi kan inte se detta på en vanlig kabel eftersom den är plastklädd. Denna lilla gnista förstoras sedan hundratals gånger av det kurvade lampglaset som är gjort av förstoringsglas. Mycket speciellt glas används till glödlampor. Glas som kan sprida ljuset

från gnistan medan det förstör den. Detta är allt jag berättar här, för detta handlar om elektricitet och inte om glas.

Lukta på den

Elektriciteten som används i transistoriserade amatörradioapparater består av två slag; den som var packad i små batterier och den i luften fria elektriciteten. Första sorten är lättast att förklara. När apparaten slås på flödar ingredienserna som fanns lagrade i batteriet till transistorerna där de utför något liknande det som sker i tråden i lampan, bara att de gör det möjligt att höra elektriciteten som finns fritt i luften. Det finns inte tillräcklig kraft i batteriet för att låta oss se elektriciteten i transistorerna. Där finns tillräckligt för att höra och lukta elektriciteten i transistorerna om de negativa och positiva elektriska ingredienserna på något sätt strömmar baklänges genom transistorerna. Detta orsakar också hörbarhetsförlust hos experimenteraren eftersom elektricitetsljudet i luften upphör så snart lukten börjar. Lukta alltså aldrig på elektricitet om du vill höra på elektriciteten i luften.

Lyssna på den

Elektriciteten i luften är universell och mycket kraftfull. Jag vet att detta är sant eftersom jag försökt lyssna på den med mer än en transistorradio och alla radioapparater jag kunde hitta lät likadant. Elektriciteten i luften minskar inte om du lyssnar på den. Det är som ett slags läsande, texten nöts inte bort från pappret när du läser.

Den verkligt häftiga elektriciteten i luften (blixnar är inte häftiga, de är bara kraftfulla) kan göra ljud, som musik eller röster, i radio eller bilder i TV

apparater. Och här är det som förklaringen blir verkligt komplicerad. All den där elektriciteten där ute i luften har alla de där ljuden och bilderna i sig hela tiden. Vi behöver radion eller TV:n för att höra dem eller se dem precis som glödlampan låter oss se elektricitet.

Vriden elektricitet

Ytterligare en viktig sak med elektricitet är; att i stället för att strömma rakt på en kabel för att få ljuset att fungera, finns det vriden elektricitet. När du ansluter en motor till kablarna går den vridna elektriciteten in i motorn och vindar upp sig, precis som gummibandet till ett leksaksplan, bara det att elektriciteten vreds vid kraftstationen, och den driver en motor i evighet medan ett gummiband så småningom stannar. Jag måste ta lite mer tid på mig att fundera ut hur rak elektricitet och vriden elektricitet kan gå på samma kabel. Kanske en går inuti kabeln och den andra utanpå, men jag måste göra ett experiment för att ta reda på det. Jag vet att en del elektricitet finns utanpå kabeln, för jag försökte ta bort plasten och det fanns elektricitet när jag rörde vid den nakna kabeln. Jag vet inte hur jag ska komma in i kabeln ännu, men när jag gör det ska jag skriva och berätta för er.

Jag hoppas denna förklaring av elektricitet, som är grunden för vår hobby, har varit instruktiv för nybörjaren och intressant för experten. Fler artiklar följer så snart jag blivit av med blåsorna jag fick när jag testade vriden elektricitet, då jag försökte finna ut om det fanns högervriden och vänstervriden elektricitet på eller i samma kabel.